REJESTR DOTYCZY: KOSSOWSKI Jerzy-Alfred-Tomasz

s/c Zygmunta i Stefanii

z d. z Tenbellich

* 18 lipca 1889 w e Lwowie

kraj: MAŁOPOLSKA WSCH.

-+ 16 czerwca 1969 w Rio de Janeiro

kraj: BRAZYLIA

pochowany: cm. Sao Francisco Xavier

nr grobu:

Nr rejestracyjny
365 / 69

Nota zamieszczona:
w tomie I
czesci pierwsza

Indeks

PISARZE, LITERACI

Armia, wjv.

Copyright: 1970
B.O. Jeżewski

Źródła i bibliografia c.d.

znak rozpoznawczy

Uwagi:
żona Elżbieta z Mitkiewiczów, art, malarka

Nota:



ŁAD. Bras. 25.6.1969

Śp. Jerzy Kossowski

Zmarł dnia 16.VI.1969 w Rio de Janeiro i został pochowany na cmentarzu São Francisco Xavier.

Jerzy Kossowski — major W.P. Uczestnik walk we Francji — 1 Dywizja Grenadierów. Nagrodzony ostatnio Nagrodą Literatów za całość twórczości literackiej — Nagrodą Wartowników. Nagrodzony Złotym Laurem Akademii Literackiej w Polsce przedwojennej. Dwukrotnie Złotym Krzyżem Zasługi. Dwukrotnie Złotym Krzyżem Walecznych. Złotym Krzyżem Brazylijskiej Akademii Teatralnej, Honorowy Obywatel Miasta Rio de Janeiro był w czasie ostatniej wojny Sekretarzem Poselstwa RP. rządu Londyńskiego i Kierownikiem Prasowym Ministerstwa Propagandy i Prasy rządu Londyńskiego.

O bolesnej stracie Męża - zawiadamia

ŻONA

Przypisy:

1418 ~~1009~~ ~~1054~~ - żona Elżbieta z Mitkiewiczów, art.malarka

XI 3816X

Źródła i bibliografia:

znak rozpoznawczy

Dziennik Polski 26.6.69 - wzmianka o smierci	18/26.VI.69/
Kwestionariusz dla wyd."Polonia w swiecie" z 16.3.59	134
S.Łoza "Czy wiesz kto to jest" - nota biograficzna	105
Dziennik Polski 3o.6.69 - nekrolog /żona/	18/3o.VI.69/
Dziennik Polski 1o.7.69 - nekrolog /Koło Grenadierów/	18/1o.VII.69/
Wiadomosci nr 1217 z 27.7.69 - nekrolog /brat w Anglii/	50/nr 1217.27.VII.69/
,RO34.rezefw 1o.8o9, kpt.rez. /* 18.7.1889/ PKU W-wa M.II.	121/34/
Fotografia	421
Bibliography of Books in Polish or Relating to Poland	149/I-poz.2370/, II-poz 1638-164o,2442/
"Wykonac 4444" - walki pierwszej dyw. grenadierów we Francji	2o9/189/
Piechota 1939-45,praca zbiorowa wydawana zeszytami	243/nr2.59/
Rocznik Polonii/I,VI,VII/	122/I,VI,VII/
Polskie Siły Zbrojne tom II czesc 1,Kampania na obczyźnie s. 349	2o2/ cz.1.s.349/

Żona: Elżbieta z Mitkiewiczów, malarka
Kossowska - art.malarka.

10. Dane rodzinne : nazwisko panieńskie żony i imiona dzieci wraz z rokiem i miejscem urodzenia.

11. Uwagi :

16 marca 1959.- Jerzy Kossowski

Data Podpis

12. Instrukcja : wydawnictwo zastrzega sobie prawo skracania, dla celów redakcyjnych, wszystkich danych zawartych poza rubrykami 1 do 6 (włącznie). Przed oddaniem do druku tekst redakcyjny będzie przesłany do wiadomości osobie zainteresowanej.

Wydawnictwo po wykorzystaniu redakcyjnym kwestionariuszy biograficznych stworzy z nich archiwum, które po latach przekaże jako trwały materiał historyczno-biograficzny jednej z instytucji naukowych poza Krajem dla celów archiwalnych.

KWESTIONARIUSZ JEST PRZEZNACZONY WYŁĄCZNIE DLA ADRESATA

TAURUS
REFERENCE BOOKS

STIBORIANUM-PRESS Ltd.

PRINTED IN GREAT BRITAIN

POLONIA W SWIECIE
ENCYKLOPEDIA i SŁOWNIK BIOGRAFICZNY

95, Black Lion Lane,
London, W.6, England

365

KWESTIONARIUSZ BIOGRAFICZNY

1. Nazwisko i imiona Jerzy,Alfred,Tomasz Kossowski /metryka/
Jerzy Kossowski /podpis/

2. Data, miejsce i kraj urodzenia 18.VII.1889.-Lwów.

3. Obywatelstwo /od r.1952/ brazylijskie

4. Wykształcenie, studia, dyplomy, tytuły naukowe i t.p.
Cztery semestry prawa,absolutorium z Wydź.fil./historja sztuki

5. Zawód główny i ew. specjalizacja w zawodzie
Pisarz,aktor,reżyser,profesor Sztuki Dramatycznej.

6. Obecne stanowisko albo zajęcie
Profesor stały Szkoły Dram.Prefektury w Rio de Janeiro /Brazylja/,i profesor kontraktowy Wydz.Fil.Uniw.Dystryktu Federalnego w Rio de Janeiro

7. Odznaczenia (przy orderach—klasa)
Krzyż Walecznych 1920,Medal Niepodległości Złoty Krzyż Zasługi 1924.- Krzyż Walecznych /po raz drugi/ 1941., Złoty Krzyż Zasługi w r.1938 /po raz drugi.-
/Ordery otrzymane w Armji Austrjackiej podczas I-szej Wojny światowej,jak wiek- sześć Polaków- odesłałe rządowi austrjackiemu/
Odznaczony "Wawrzynem Akademickim" Pol. Akademji Literatury" w r.1938-ym.

Jeden z członków założycieli i kierow-
ników Teatru i Instytutu "REDUTA" pod kie-
dyrekcją śp.Juljusza Osterwy.w Warszawie
Kierownik Biura prasowego Zarządu Miasta za
Prez.Stefana Starzyńskiego.-Jeden z sekretarzy
redakcji "Rzeczpospolita" za redakcji śp.Prof
St.Strońskiego.-Wiceprezes Zw.Autorów i Komp.
w Warszawie.- Członek Zarz.PEN-Clubu.-Kores-
pondent P.A.T-nej z Brazylji.-Sekretarz Posel-
stwa R.P. w Rio de Janeiro 1942-1945.-
Jako kpt.W.P.brał udział w wojnie przec w
Rosji 1919/20.,-oraz w 1-szej Dyw.Grenad erów
Sztab,Oddz.1-szy we Francji w r.1940.-Zbi głszy
z niemieckiej niewoli,wrócił do Brazyljix w r.
1942.-(gdzie do r.1945 pełnił obowiązki
Obecnie profesor Szkoły Dram.w Rio de Janeiro
Sekretarza Poselstwa R.P.)-
Obecnie /od 1951- /jest profesorem
w Szkole Dramatycznej Dystryktu Federalnego
w Rio de Janeiro.

24.XI
1956

8. Ważniejsze stanowiska, prace, zajęcia, udział w życiu naukowym, społecznym, wojskowym, politycznym i t.p.

Feljetony,x nowele i powieści w prasie
warszawskiej i prowincjonalnej od r.192[illegible].-
/Przed 1914 w prasie lwowskiej/.
"Zielona Kadra",nowele /Gebethner i Wolff/
"Kłamca" powieść - "" ""
"Powroty" /nowele/ ""
"Śmierć w Słońcu"powieść" ""
"Szyb S.Nr.4"-powieść /Schyling -Warszawa/
"Cyrk" -powieść /Wegner -Poznań/
"Ceglany Dom" -powieść /Gebethner i Wolff/
"Biały Folwark /"" "" ""
"Rodzina Smuszków"-powieść "" ""
"Nafta-Nafta-Nafta"- opowiadanie ""
i inn.drobniejsze.-Zielona Kadra miała
3 wydania,"Śmierć w Słońcu" 3.-"Cyrk" i
"Szyb S.Nr.4" były filmowane.
Po wojnie:"Wici w Puszczy" /VERITAS-Lon-
"W Wogezach Straszy nocami" powieść ""
"Śmierć w Słońcu"- wyd.III.-VERITAS ""
Sztuki wystawione:"Tekla"- "Lombard","Ruły
Ambroży","Niedźwiedź Miś"./"Lombard p.f.
"Casa de Penhores" wystwiono w Braz.w języ-
ku portugalskim.
/francuski
/P.s.:"Zielona Kadra" przełożona na włoski/
i słowacki.-Ceglany Dom" na szwecki,"Kapitał
Roskocha" na włoski,"Policjant Giacomo Bica-
rani" na włoski i angielski,-xxxxx kilka no-
wel na portugalski i td./
Drukuję w prasie brazylijskiej artykuły z
zakresu literatury i pedagogji teatralnej.-
Pisuję feljetony i nowele dla "Ostatnich Wia-
domości" w Mannheim-Schönau.-
Tłomaczył na polski:"Adwent" Strinberga,
"Liliom" Molnara,"Zjawy" Guilherme Figueire-
do,"Piosnka w Bochenku Chleba" Raymundo Ma-
galhaes inn.-Xx polskix Przełożył na portug.
galski:"Pani Dulska" Zapolskiej,"Żeglarz" J.
zaniawskiego,"Lombard" J.Kossowskiego.
/Na Festivalu Międzystanowym odznaczony zło-
tym medalem "Honra ao Merito"/Cześć Zasłudze/
w r.1959-ym/.

9. Ważniejsze opublikowane prace naukowe, literackie, artystyczne (artyści: wystawy, koncerty, sztuki teatralne i t.p.).

KOSSOWSKI Jerzy
Dotyczy.....
Nr rej.365 / 69

POMNIK JERZEGO KOSSOWSKIEGO

W pierwszą rocznicę śmierci wybitnego pisarza, dramaturga i dziennikarza, Jerzego Kossowskiego, poświęcono pomnik na jego grobie — o czym już pokrótce pisaliśmy w „Środzie Literackiej".

Pomnik zbudowany jest z czarnego granitu. Na pomniku figuruje napis: „Wieczysty Grób Rodziny Mitkiewicz-Kossowskich". A poniżej, na czarnej gładkiej płycie, umieszczona została biała tablica z marmuru karraryjskiego z napisem: — **„Major Jerzy Kossowski † 16. 6. 1969"**

Grób żołnierza pisarza został poświęcony przez ks. Witolda Jasionowskiego. W uroczystości uczestniczyła wdowa po pisarzu p. Elżbieta Kossowska oraz grono najbliższych przyjaciół. Pani Kossowska złożyła pod pomnikiem wiązankę tuberoz.

— Były to kwiaty — powiedziała — które Jerzy specjalnie lubił. Za dawnych lat w Warszawie miał zawsze kwiat tuberozy w butonierce. Tu, w Brazylii tuberozy zwą się „angelus", jako że mają pochodzić ponoć z raju.

Jerzy Kossowski został pośmiertnie udekorowany przez rząd francuski za pośrednictwem gen. Ducha, dowódcy Pierwszej Dywizji Grenadierów, walczącej kiedyś samotnie we Francji. Dopiero teraz, po tylu latach, nadeszła ta dekoracja krzyżem wojennym „Croix de Guerre". Kossowski otrzymał także w swoim czasie dwukrotnie Krzyż Walecznych: jeden od gen. Sikorskiego a drugi od gen. Ducha. Cieszył się nimi, bo przyszły w porę — za życia. Był także odznaczony przed wojną Złotym Laurem Akademii Literatury, a po wojnie — zaszczytnym wyróżnieniem „Wartowników", mianującym go „najlepszym pisarzem emigracji roku 1968". Kossowski był Wartownikom za to do końca życia wdzięczny. Był też Kossowski jednym z nielicznych Polaków, którzy otrzymali godność honorowego obywatela miasta Rio de Janeiro.

D.P.
26.6.
1969

ZMARŁ JERZY KOSSOWSKI

W poniedziałek 16 czerwca zmarł w szpitalu w Rio de Janeiro Jerzy Kossowski, znany pisarz i dramaturg, autor powieści: „Zielona Kadra", „Śmierć w słońcu", „Ceglany dom", i niedokończonej trylogii z ostatniej wojny: „Widzi w puszczy" i „W Wogezach straszy nocami".

Jego sztuka „Lombard" wielki przedwojenny sukces scen polskich — nagrodzona została złotym medalem. W r.b. śp. Kossowski otrzymał nagrodę Związku Pisarzy Polskich na uchodźstwie.

Odznaczony 2-krotnie Krzyżem Walecznych, 2-krotnie Złotym Krzyżem Zasługi i Złotym Laurem Akademii Literatury Zmarły był honorowym obywatelem miasta Rio de Janeiro.

D.P.
30.6.
1969

Ś. † P.

JERZY KOSSOWSKI

PISARZ I DRAMATURG

major W.P., uczestnik walk 1. Dywizji Grenadierów we Francji, odznaczony dwukrotnie Krzyżem Walecznych, Złotym Krzyżem Zasługi i Złotym Laurem Polskiej Akademii Literatury w Polsce przedwojennej oraz Złotym Krzyżem Brazylijskiej Akademii Teatralnej, w czasie wojny sekretarz Poselstwa R.P. w Brazylii, honorowy obywatel Rio de Janeiro. Zmarł dnia 16 czerwca 1969 r. w Rio de Janeiro i został pochowany na cmentarzu Sao Francisco Xavier.

O bolesnej stracie zawiadamia

5676 **ŻONA**

Ś.† P.

JERZY KOSSOWSKI

10/7/69

MAJOR

odznaczony dwukrotnie Krzyżem Walecznych i Croix de Guerre, oficer oświatowy 1 Dywizji Grenadierów i autor 2 powieści o walkach tej Dywizji w roku 1940 we Francji. Zmarł w Brazylii i tam został pochowany. O tej stracie dobrego Kolegi grenadiera zawiadamia

5719 ZARZĄD GŁÓWNY ZWIĄZKU GRENADIERÓW

Nr 1217, 27th July, 1969

Ś.† P.

Jerzy Kossowski

PISARZ I DZIENNIKARZ

odznaczony Złotym Wawrzynem Polskiej Akademii Literatury, autor „Zielonej Kadry", „Śmierci w słońcu", „Ceglastego domu" i in., laureat nagrody Związku Pisarzy Polskich na Uchodztwie, major WP odznaczony dwukrotnie Krzyżem Walecznych

ur. 18 lipca 1889 we Lwowie zmarł 16 czerwca 1969 w Rio de Janeiro, gdzie został pochowany.

BRAT W ANGLII
RODZINA W POLSCE

Wywiad Jerzego Kossowskiego

Paryż- w grudniu.

Paryż nie wpada w sen zimowy jak inne miasta Europy,-Może być,że z nadejściem jesieni robi się trochę więcej sentymentalny,zmienia kolory,żółte liście zaścielają bzlwary,ale z nadchodzącymi chłodami ludzie ruszają się żywiej, prawie biegną,by się rozgrzać,otulają się szalami po uszy i nadają ulicznemu życiu żwawszy rytm.Toteż mimo,że ruch turystyczny jest słabszy niż w lecie,to jednak życie uliczne tętni silnie.-Biegnąc jak zwykle do naszej Stacji Nadawczej na Champs Elisée,gdyż w Radio każda minuta jest ważna,zauważyłem jednak człowieka w grubym czarnym palcie i wełnianej czapce na głowie,który szedł wolno,rozglądając się uważnie i najwidoczniej bez pośpiechu,bez obawy,że się spóźni na umówioną godzinę.Przyjrzałem mu się bliżej a i on utkwił wzrok we mnie: Poznaliśmy się i mimo dwudziestu lat,jakie minęły od ostatniego spotkania, on wykrzyknął: Tadeusz!- i ja zawołałem: Jerzy!

Jerzy Kossowski,który od przeszło dwudziestu lat żyje w Brazylji,stary kolega z wojska,z dziennikarstwa,z życia "bohéme" w dawnej Warszawie, z Teatru Osterwy "REDUTA",którego ostatni raz widziałem,gdy po ucieczce z niemieckiej niewoli przemykał się przez Paryż do Portugalji i Brazylji -nie zmienił się właściwie. Jaki był chudy,taki jest,włosy mu na skroniach nieco zbielały i czoło mu się zrobiło... wysokie.-Radość nasza wzajemna była wielka!Zabrałem go natychmiast do nas,t.j.do Polskiej Sekcji Radio Diff.....i oto jesteśmy.

-Powiedz mi Jerzy,co Cię sprowadza do Paryża z dalekiej,słonecznej BrazyljI?

-Nie turystyka,Tadeuszu.Przyjechałem upoważniony przez Instytut Narodowy Narodowy Instytut Teatralny bryzylijskiego Ministerstwa Oświaty /Ex Serviço Nacional do Teatro/do przeprowadzenia przestudjowania możliwie największej ilości programów nauki w paryskich szkołach dramatycz

Jerzy Kossowski,który od przeszło dwudziestu lat żyje w Brazylji,stary kolega z wojska,z dziennikarstwa,z życia "bohéme" w dawnej Warszawie, z Teatru Osterwy "REDUTA",którego ostatni raz widziałem,gdy po ucieczce z niemieckiej niewoli przemykał się przez Paryż do Portugalji i Brazylji -nie zmienił się właściwie. Jaki był chudy,taki jest,włosy mu na skroniach nieco zbielały i czoło mu się zrobiło... wysokie.-Radość nasza wzajemna była wielka!Zabrałem go natychmiast do nas,t.j.do Polskiej Sekcji Radio Diff.....i oto jesteśmy.

-Powiedz mi Jerzy,co Cię sprowadziło do Paryża z dalekiej,słonecznej BrazyljI?

-Nie turystyka,Tadeuszu.Przyjechałem upoważniony przez Narodowy Instytut Teatralny bryzylijskiego Ministerstwa Oświaty /Serviço Nacional do Teatro/do przestudjowania możliwie największej ilości programów nauki w paryskich szkołach dramatycznych w związku z reformą nauki i reorganizacją szkół dramatycznych w Brazylji.

-I odwiedziłeś już jakie?

-Kilka.

-I jak je znajdujesz?

-Bardzo ciekawe.Nie chciałbym się nad tym tematem rozwodzić,bo jest olbrzymi i interesuje tylko specjalistów,jeśli idzie o pedagogię,no i oczywista młodych adeptów sztuki teatralnej.Powiem tylko ogólnie,że system tych szkół różni się od brazylijskiego tym,że my tam kładziemy większy nacisk na przygotowanie społeczne i psychologiczne młodego aktora,podczas gdy we Francji kładzie większy nacisk na przygotowanie artystyczno-techniczne do działanie aktora na samej scenie. Myślę,że to wypływa może z tego,że Brazylja musi uważać teatr za instytucję społeczno-oświatową,podczas gdy Francja może sobie pozwolić na uznawanie teatru za instytucję artystyczną i rozrywkową.Teatr Brazylijski,który do dziś jest pod olbrzymim wpływem teatru francuskiego i niesłychanie się nim interesuje, rozwinął się w ostatnich piętnastu latach,powiem bez przesady -wspaniale.- Po za teatrami zawodowymi,które do dziś,jak powiedziałem kontynuują tradycję teatru francuskiego,Brazylja ma bardzo wielką sieć teatrów nietylko

amatorskich /niektóre istnieją już lat kilkanaście,jak n.p.w Pernambuco/ale i t.zw.teatrów studenckich,istniejących przy fakultetach Uniwersytetów Stanowych.-Jest ich już ~~xxxxx~~ około dwustu i ~~xx~~ studjują teatr poważnie.Ich przedstawienia są właściwie pokazami osiągnięć opartych na poważnych studjach,prowadzonych nietylko przez zaangażowanych specjalnie reżyserów, ~~xxxx~~ Włochów, Polaków i Niemców,lecz także przez profesorów literartury brazylijskiej,portugalskiej i ogólno światowej.Programy tych studjów nie są jednak ujednolicone,niektóre kursy teatralne przy wydziałach filozofji n.p. mają wykłady i ćwiczenia z zakresu "psychologji teatru",psychologji aktora i tp.,inne łączą takie ćwiczenia bezpośrednio z przedmiotem nazwanym po portugalsku "arte de representar",czyli interpretacją,bezpośrednim działaniem aktora na scenie - i ten właśnie brak jednolitości programu nauki,spowodował "Instytut Teatru" Ministerstwa do wysłania mnie do Francji i przestudjowania programów możliwie wielkiej ilości szkół - a jak wiadomo francuskie szkoły,jak n.p."Conserwatorium" przy Komedié Francaise ma sławę światową.-Brazylja zna dobrze historję teatru francuskiego i to nietylko z wykładów i studjów.Zna także i teatr ~~xx~~ współczesny,zna francuskich aktorów,reżyserów...

-Jakto zna? Z książek,z prasy...?

-Nie.-Osobiście.- Z bezpośredniego kontaktu. Jeszcze za czasów kolonialnych gdy Brazylja była własnością portugalskiej korony,zjeżdżały do Rio de Janeiro i innych większych miast zespoły teatralne francuskie - a trzeba wiedzieć, że każda szanująca się ~~xxxxxx~~ i zamożniejsza rodzina,wysyła swe dzieci do Francji na studja.Język francuski był językiem "dworu" i całej wykształceńszej sfery.-I do dziś każdy prawie człowiek o uniwersyteckim wyksz ałceniu mówi po francusku a od kilkunastu lat nauka francuskiego jest obowiązującą w szkołach średnich.Nawet w naszej Szkole Dramatycznej Okręgu Federalnego,gdzie od dziewięciu lat pracuję jest to przedmiot obowiązkowy.-

-No,ale powiedz nam coś o kontaktach teatru francuskiego z Brazylją.

-Ot,mam ze sobą niewielkie album,wydane przez dyrekcję Muzeum Teatrów,które istnieje przy rioskim Teatrze Municipalnym.-"Teatro Municipal" został zbudowany w r.1909-ym. Na inaugura yjne przedstawienie wybrano sztukę Dario Nikodemiego "Le Refuge" i przesławną w owych czasach francuską artystką RÉJANE!- ,

-Jakto zna? Z książek,z prasy...?

-Nie.-Osobiście.- Z bezpośredniego kontaktu. Jeszcze za czasów kolonialnych gdy Brazylja była własnością portugalskiej korony,zjeżdżały do Rio de Janeiro i innych większych miast zespoły teatralne francuskie - a trzeba wiedzieć, że każda szanujący się ~~rodzinny~~ i zamożniejsza rodzina,wysyła swe dzieci do Francji na studja.Język francuski był językiem "dworu" i całej wykształceńszej sfery.-I do dziś każdy prawie człowiek o uniwersyteckim wyksz ałceniu mówi po francusku a od kilkunastu lat nauka francuskiego jest obowiązującą w szkołach średnich.Nawet w naszej Szkole Dramatycznej Okręgu Federalnego,gdzie od dziewięciu lat pracuję jest to przedmiot obowiązkowy.-

-No,ale powiedz nam coś o kontaktach teatru francuskiego z Brazylją.

-Ot,mam ze sobą niewielkie album,wydane przez dyrekcję Muzeum Teatrów,które istnieje przy rioskim Teatrze Municipalnym.-"Teatro Municipal" został zbudowany w r.1909-ym. Na inaugura yjne przedstawienie wybrano sztukę Dario Nikodemiego "Le Refuge" i przesławną w owych czasach francuską artystkę RÉJANE!- , uwielbianą nietylko przez Paryż za Jej "Madame Sans Géne","Norę" i inne kreacje.I właśnie w słowie wstępnym do tego albumu,znakomity krytak Miranda Neto wspomina jak Rio de Janeiro szalało z entuzjasmu.-Owo album zostało wydane specjalnie dla upamiętnienia nietylko ~~tego~~ 50-tej rocznicy istnienia "Municipalu", jak się nazywa popularnie ~~tego~~ stołeczny teatr,ale i dla odtworzenia historji teatru francuskiego na terenie Brazylji.Tytuł albumu brzmi:"Cinquent anos do Teatro Frances no Municipal"- t.j."Pięćdziesiąt lat teatru francuskiego w Municypalu".- Réjane wystawiła ze swą "kompanją" po kolei 20 sztuk, wśród których były sztuki Nicodemiego,Paul´a Hervieu,Flersa i Caillavet´a, Henry Bernsteina,Henry Bataille,Sardou i Morreau,Alfonsa Daudet´a,Dumasá Syna i inn.-W r.1910-ym zjechała do Rio kompanja Martine Regnier,w 911-ym René D´Auchy,w 912-ym Lucien Guitry,który wrócił w roku następnym,w roku 913-ym wraca znowu Regnier i tak co roku miała Brazylja zawsze piękne przedstawienia znakomitych zespołów z pierwszorzędnymi artystami i z najaktualniejszym repertuarem.-W r.1921-yszm zjechał do Rio teatr "L´Atenée",w 22-gim "Vaudeville de Paris" ,ba!nawet i "Grand Guignol"z olbrzymim repertuarem 38-miu sztuk! Trudnoby mi było wyliczać tu wszystkie zespoły,wystarczy powiedieć,że nawet

Marie Therese Pierrat dała się widzieć w Molierze,w Mussecie,w Ibsenie,Meeterlincku i td.- Nawet Victor Francen,Germaine Dermoz i dziesiątki innych.- To dawniej - ale n.p. już w r.1939-ym w lipcu,zjeżdża Komedja Francuska z Molierem,Mussetem,Marivaux,Mirbeau,Giraudoux i td.,w r.1940-ym Teatr "Du Vieux Colombier" i wreszcie w r.1941-ym wielki Louis Jouvet z wielkim repertuarem,by wrócić znowu w roku następnym i dać Brazylji znowu jednaście sztuk wielkiej klasy od Moliera do Pual Claudel´a.- Z zespołu Jouveta pozostała w Rio znakomita artystka Henrietta Morineau,która do dziś tam pracuje,ciesząc niezmiernym powodzeniem i uznaniem.- I po wojnie odwiedziło Brazylję kilka zespołów francuskich,aż wreszcie w r.1950ym Teatr Municipal ujrzał świetny zespół Jean´A Louis Barrault,który zaprezentował sztuki nietylko Moliera, Szekspira i Marivaux ale i Sartra,Acharda,Kafki inne,jak na owe czasy - nowości.-Komedja Francuska zawitała znowu w r.1952-gim,a Barrault wrócił w 954-ym ze swoim "Columbem",którego inscenizacja oczarowała Rio de Janeiro.- Niedawno w r.1957-ym widzieliśmy i oklaskiwali Jean Vilar´ax w "Don Juan-ie" Moliera i w czterech innych sztukach Balsac-a,Victora Hugo i Marivaux.- Przepraszam Cię,żem się tak rozgadał o tych sprawach,ale warto zesumować zdarzenia,które dowodzą jaki zasięg ma francuski teatr nietylko na terenie Europy.- Taki mały fakt jeszcze Ci zacytuję,jako dowód jak głęboko sięga ten wpływ: Moi b.uczniowie,już dyplomowani prze Szkołę Dramatyczną,o której wspomniałem,założyli teraz swój teatr i nazwali go "Teatro Livre",dla uczczenia pamięci i zasług wielkiego człowieka Teatru Francuskiego Antoin-a", którego życie i niezmożą pracę znają bardzo dokładnie.-W teatrze tym stosujemy jako podstawę wykształcenia aktoruznany"system"Stanisławskiego,uzupełniony przez śp.Juljusza Osterwę i dostosowany do brazylijskich nerwów.-

-A widziałeś tu już jakie przedstawienia bieżącego repertuaru?

-Oczywiście!Przedewszystkim poszedłem odwiedzić "Odeon" pod dyrekcją Barraul i widziałem "La Petite Moliere"- znakomite przedstawienie!-Widziałem piękny spektakl "Mord w Katedrze" Eliota u Vilara w Teatrze National Populeire - poważny wysiłek!- Prawie codziennie jestem w innym teatrze ale najwięcej czasu zabierają mi odwiedziny szkół - to mnie interesuje przdewszystkim.-Pojadę do Rio de Janeiro wzbogacony rzetelnie tym wszystkim co tu widzę.Nawiązane i odno-

zesumować zdarzenia,które dowodzą jaki zasięg ma francuski teatr nietylko i wpływ
na terenie Europy.- Taki mały fakt jeszcze Ci zacytuję,jako dowód jak głęboko
sięga ten wpływ: Moi b.uczniowie,już dyplomowani prze Szkołę Dramatyczną,o
której wspomniałem,założyli teraz swój teatr i nazwali go "Teatro Livre",dla
uczczenia pamięci i zasług wielkiego człowieka Teatru Francuskiego Antoin-a",
którego życie i niezmożą pracę znają bardzo dokładnie.-W teatrze tym stosujemy
jako podstawę wykształcenia aktoruznany"system"Stanisławskiego,uzupełniony
przez śp.Juljusza Osterwę i dostosowany do brazylijskich nerwów.-

-A widziałeś tu już jakie przedstawienia bieżącego repertuaru?

-Oczywiście!Przedewszystkim poszedłem odwiedzić "Odeon" pod dyrekcją Barraul
i widziałem "La Petite Moliere"- znakomite przedstawienie!-Widziałem piękny
spektakl "Mord w Katedrze" Eliota u Vilara w Teatrze National Populeire -
poważny wysiłek!- Prawie codziennie jestem w innym teatrze ale najwięcej czasu
zabierają mi odwiedziny szkół - to mnie interesuje przdewszystkim.-Pojadę do
Rio de Janeiro wzbogacony rzetelnie tym wszystkim co tu widzę.Nawiązane i odno-
wione kontakty wzmocnią jeszcze silniej węzły kulturalne jakie łączą Brazylię
z francuskim światem sztuki.

-A kiedy wyjeżdżasz?

-W połowie stycznia,bo rok szkolny zaczynamy z początkiem lutego.Kiedy Wy
tu marzniecie,my mamy trzymiesięczne wakacje,bo upały grudniowe i styczniowe
nie pozwalają na przesiadywanie w zamkniętych salach,za to w lipcu mamy jedno-
miesięczne wakacje,bo...cierpimy z zimna...

-No,to jedź zdrowo i szczęśliwie a napisz nam coś o brazylijskim teatrze.Po-
dobno w ubroku mieliście wielki festival teatru?

-Tak.Do znanego z kawy miasta Santos zjechało 740 aktorów i amatorów i dało
ponad czterdzieści przedstawień.To było naprawdę imponujące.I muszę Ci się po-
chwalić,żem dostał tam Złoty Medal Zasługi,nazwany "Honra ao Merito".Było to
dla mnie bardzo miłe,bo jest to dowód uznania dla pracy Polaka w Kraju,który mu
dał przytułek.

Tadeusz = Tadeusz Świgerski

Rio de Janeiro 1.X.1959

ASSOCIAÇÃO BRASILEIRA DE IMPRENSA
RIO DE JANEIRO

Do W,Szanownej Redakcji
"Polonia w Świecie"
/Encyklopedia i Słownik
Biograficzny/

LONDYN -W.6.
95,Black Lion Lane

Wielce Szanowni Panowie!

Po długich wędrówkach doszedł mnie w dniu 16-ym marca br. kwetsjonarjusz Panów,który natychmiast wypełniłem i wysłałem,ale - przez roztargnienie włożyłem do koperty zaadresowanej do jednego z mych przyjaciół w Argentynie wraz z listem przeznaczonym dla niego.-Niestety list ten nie zastał mego przyjaciela już przy życiu i dopiero teraz wrócił do mnie,odesłany przez jego krew= nych.- Tym się tłomaczy niemiłe dla mnie opóźnienie,za co Panów najuprzejmiej przepraszam.-

Łącząc wyrazy głębokiego szacunku i poważania
-kreślę się

Jerzy Kossowski.

P.S.-Proszę uprzejmie o łaskawe podanie mi kwoty,jaką mam przekazać W.Szanownej Redakcji za egzemplarz Encyklopedji. Uczynię tp przez tut.filję "Bank of London".-Na jaki adres i nazwisko ma opiewać "order"?

Jk.